

11 september 2022

(24ste zondag door het jaar)

Anton Milh o.p.

Beste zusters en broeders,

Op internet circuleren video's van schapen in Nieuw-Zeeland en Australië die verloren zijn gelopen en pas na maanden of jaren worden teruggevonden in de wildernis. Dikwijls zijn ze nauwelijks nog herkenbaar als schaaap. Schapen zijn immers zo gefokt door de mens dat ze niet meer op natuurlijke wijze hun vacht verliezen. Gevolg is dat een schaaap letterlijk overgroeid raakt door haar vacht. Indien ze niet tijdig door de herder wordt teruggevonden en geschoren, bezwijkt ze onder het gewicht, of versmacht of verhongert ze.

Wanneer we ons een beeld willen vormen van het ene verloren gelopen schaaap uit de parabel, kunnen we aan een verloren gelopen Nieuw-Zeelands specimen denken. Het is de mens die overwoekerd wordt door zijn zonde, zoals Paulus zijn vroegere ik omschrijft in de eerste brief aan Timotheüs: "ik was eertijds een godslasteraar, een vervolger en een geweldenaar". Het is dat volk dat koppig steeds weer van het aangewezen pad afwijkt en zich overgeeft aan afgoderij, zoals Israël in het boek Exodus. Het is het dik schaaap dat wij allemaal wel eens zijn, wanneer wij zonder al te veel tegenstand vervallen in slechte gewoontes en enkel op onszelf betrokken zijn.

Maar het is naar dat schaaap dat Jezus op zoek gaat. Hoe moeilijk dit in zijn tijd lag, blijkt uit het gemor van de farizeeën en Schriftgeleerden dat

de onmiddellijke aanleiding vormt voor Jezus om de parabel van de Goede Herder te vertellen: zij waren ontevreden omdat “hij zondaars ontving en met hen at”. In het jodendom in de tijd van Jezus bestond een obsessie met reinheid. Elke omgang met zondaars – waarbij fysieke onreinheid werd gezien als gevolg van morele vervuiling – was besmettelijk. De gemeenschap in Qumran, die aan de basis lag van de befaamde Dode Zee-rollen, is hier een treffend voorbeeld van: niet enkel de heidenen zagen zij als onrein, maar ook de meeste andere Joden, en dus moest het contact met hen gemeden worden. Maar daarmee was alle gevaar nog niet geweken. Archeologen vonden in Qumran een complex van een tiental rituele baden, waar de leden van de gemeenschap meerdere malen per dag kopje onder gingen om gereinigd te worden. Het is in die context dat Jezus eet met de zondaars en op zoek gaat naar het verloren, onreine schaap.

Bij Jezus is het dus niet langer de categorie van de reinheid die bedreigd wordt, maar wel die van de onreinheid. Een Bijbelwetenschapper heeft het in dit verband over de “offensieve reinheid” bij Jezus. Jezus gaat in het offensief, dringt binnen in het domein van de onreinheid, maakt rein. Hoe? Door het betonen van barmhartigheid, door de vergeving van zonden, door het wegscheren van alle wol die ons verstikt, ons in onszelf gevangen houdt, die ons verlamt, door ons opnieuw vrij te maken voor God en voor onze naaste. Paulus heeft het als een van de eersten aan den lijve mogen ondervinden: “Jezus Christus wilde heel zijn lankmoedigheid bewijzen, aan mij als eerste, als een model voor allen, die in de toekomst op Hem zouden vertrouwen en eeuwig leven winnen”, zo schrijft hij aan Timotheüs. Omdat Paulus door Christus is vrijgemaakt, kan hij op zijn beurt anderen vrijmaken.

Beste zusters en broeders, wanneer Jezus binnendringt in het domein van de onreinheid om rein te maken, wanneer Hij op zoek gaat naar het ene schaap in de wildernis, verzet Hij omzeggens de grenspaal, Hij breidt Gods gebied uit. En die grenspaal is een hout van barmhartigheid, het is het kruis van het heil door de vergeving van de zonden dat naar ons toe wordt gebracht. Deze week op 14 september vieren we de Kruisverheffing, en zoals u misschien weet hebben wij hier in onze Sint-Paulusparochie een kapel, een broederschap die speciaal aan dit feest is toegewijd. Om dit feest kracht bij te zetten zal pater Francis op het einde van de viering

de zegen geven met de reliek van de doornenkroon. Daarna zullen hij en de broeders de reliek persoonlijk vereren, vervolgens de kapelheren. Nadat zij in processie zijn vertrokken, zijn jullie allemaal uitgenodigd om naar voren te komen en eveneens de reliek te vereren. Amen.